

KASBIY STANDART

Landshaft dizayneri

(kasbiy standartning nomi)

Reyestr raqami:

QR-kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Ushbu kasbiy standart "Landshaft dizayneri", "Bog'bon" kasblari bo'yicha mehnat faoliyatini tartibga solish, ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, xodimlarning kasbiy malakalarini rivojlantirish hamda baholash jarayonlarini amalga oshirishda qo'llaniladi. Shuningdek, mazkur standart tashkilotlarda kadrlar boshqaruvi tizimini takomillashtirish, mehnat vazifalarini belgilash, malaka talablarini aniqlash va sertifikatlash ishlarini amalga oshirishda asosiy me'yoriy manba sifatida xizmat qiladi.

2. Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

ko'nikma – mehnat vazifani to'liq bajarishga imkon beradigan bilim va mahoratlarni qo'llash qobiliyati;

malaka – tegishli hujjat bilan tasdiqlanuvchi bilim, ko'nikma va kompetensiyalar majmuasi bo'lib, shaxsning muayyan kasbiy faoliyat turini bajarishga tayyorligini aks ettiradi;

malaka darajasi – xodimlarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarining murakkablik, standart bo'lmagan mehnat harakatlari va mas'uliyat parametrlariga muvofiqlik darajasi;

mehnat funksiyasi – mehnat taqsimoti natijasida yuzaga kelgan o'zaro bog'liq mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – muayyan mehnat funksiyasini bajarish uchun xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'siri jarayoni;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlarini ko'rsatuvchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan, aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejali ta'lim bo'lib, u shaxsning butun hayoti davomida ta'lim olishida rasmiy ta'limiga qo'shimcha va (yoki) muqobildir;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan yoki rejali, lekin institutsionallashtirilmagan (oiladagi, ish joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga oladigan) ta'lim;

kasbiy standart – kasbiy faoliyatning muayyan sohasida zarur bilim, mahorat, ko'nikma, ish staji, malaka darajasi, mehnatning mazmuni, sifati va shart-sharoitlari, ishga munosabat va xulq-atvorga qo'yilgan minimal talablarni belgilaydigan hujjat;

Daraxt arra (Chainsaw) - Xavfsiz ishlash tartibi, himoya vositalari (chaps, kask), zanjir yog'lash, o'tkir qilish;

O't trimmeri (String Trimmer): - Simni almashtirish, boshqarish, atrof-muhitga (to'siqlar, o'simliklar) zarar bermaslik;

Barg puflash apparati (Blower): - Havo oqimini boshqarish, shovqin darajasini hisobga olish;

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024 yil 30 sentyabrdagi «O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yana-da takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-345-son Qarori.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

TMR – Tarmoq malaka ramkas;

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi 2.1-tahriri;

.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Landshaft dizayneri	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Aholi yashaydigan hududning landshaft shakllanishi ularning antropogen va tabiiy tarkibiy qismlarining funktsional estetik jihatdan bezatishga asoslanadi.	
4.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf	N seksiyasi Boshqarish bo'yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko'rsatish; 81 Binolarga xizmat ko'rsatish va landshaftni obodonlashtirish bo'yicha faoliyat; 81.3. Obodonlashtirish bo'yicha faoliyat; landshaftni rejalashtirish; 81.30 81.30.0. Obodonlashtirish bo'yicha faoliyat; landshaftni rejalashtirish.	
5.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	1. Loyihaoldi va qidiruv ishlarini bajarish, landshaft arxitekturasining yangi, rekonstruksiya qilinadigan va qayta tiklanadigan obyektlari loyihalarida alohida elementlar loyihasini ishlab chiqish 2. Loyiha hujjatlarini ishlab chiqish, landshaft arxitekturasini obyektlarini qurish va saqlash, ularni rekonstruksiya qilish va restavratsiya qilish bo'yicha kompleks ishlarni bajarish	
6.	Qamrab olinadigan kasblar ro'yxati va malaka darajasi	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		34320004 Landshaft dizayneri	5
		61131001 Bog'bon (O'simlik (daraxt, buta) larga shakl beruvchi)	2

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
№	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	34320004 - Landshaft dizayneri	A1.5	Loyihalashdan oldingi va tadqiqot ishlarini bajarish, alohida elementlar uchun dizayn ishlab chiqish	A1.01.5	Loyihalash uchun dastlabki ma'lumotlarni to'plash, tayyorlash, qayta ishlash va hujjatlashtirish
				A1.02.5	Hududning landshaft tahlili bo'yicha alohida ish turlarini tayyorlash va bajarish
				A1.03.5	Umumiy loyiha hujjatlarining bir qismi sifatida landshaft arxitekturasini loyihasining alohida elementlari ishlab chiqish
				A1.04.5	Loyiha-smeta hujjatlarini grafik va matnli loyihalash
		A2.3	Loyiha hujjatlarini ishlab chiqish, landshaft arxitekturasini ob'ektlarini qurish va saqlash, ularni rekonstruksiya qilish va qayta tiklash bo'yicha kompleks ishlarni bajarish	A2.01.5	Loyihadan oldingi tayyorgarlik ta'minot uchun ma'lumotlar landshaft arxitekturasini dizayni va loyihalarni amalga oshirish bo'yicha ekspert konsalting xizmatlari
				A2.02.5	Hududning landshaft dizaynini tashkil etish bo'yicha kontseptual dizaynni ishlab chiqishni ta'minlash
				A2.03.5	Landshaft arxitekturasini loyihalari uchun loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun loyihadan oldingi tadqiqotlarni o'tkazish va ma'lumotlarni tayyorlash
2	61131001 Bog'bon (O'simlik (daraxt, buta) larga shakl beruvchi)	B1.2	Yetishtirish, parvarish qilish va foydalanish	B1.01.2	Tuproqni tayyorlash va gul o'simliklarini yetishtirish uchun urug'lik materiallari
				B1.02.2	Manzarali gullar, daraxtlar va butalarni yetishtirish va ularga g'amxo'rlik qilish
				B1.03.2	Manzarali gullar, daraxtlar va butalarni noqulay ob-havo sharoitlari, zararkunandalar va kasalliklardan himoya qilish
				B1.04.2	Maysazor va gulzorlarni barpo etish hamda manzarali daraxt, butalar ekish

IV. Kasblar kartasi va mehnat vazifalari tavsifi

Kasbning nomi:	Landshaft dizayneri	
Mashg'ulot nomining kodi:	34320	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Ta'lim darajasi boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim bo'lganda 1 yillik amaliy tajriba	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	1) o'rta maxsus professional ta'lim 2) boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Ta'lim darajasi boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim norasmiy (informal) ta'limtalab etiladi	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	—	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	21620003 - Landshaft arxitektori	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	61131006 -Ko'kalamzorlashtiruvchi
	3	61131003 - Gulchilik va bog'dorchilik sohasida malakali ishchi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.5 Loyihalashd an oldingi va tadqiqot ishlarini bajarish, alohida elementlar uchun dizayn ishlab chiqish	A1.01.5 Loyihalash uchun dastlabki ma'lumotlarni to'plash, tayyorlash, qayta ishlash va hujjatlashtirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari :
		1. Loyihalash jarayonining asosini tashkil etuvchi barcha zarur ma'lumotlarni to'plash, tizimlashtirish va hujjatlashtirish
		2. Mijoz bilan ishchi uchrashuvlar o'tkazish, so'rovnoma va intervyular
		3. Loyihaning maqsadi, byudjeti, vaqt chegaralari va estetik istaklarini aniqlash.
		4. Landshaftlar uchun strategiyalar, tafsilotlar va spetsifikatsiyalarni shakllantirish
		5. Loyiha maydoniga tashrif buyurish va batafsil o'rganish
		6. Ob'ektning barcha fizik, ekologik va vizual imkoniyatlari va cheklovlarini aniqlash
		7. O'lchov ishlari va arxitektura-planirovka qoidalarini olish
		8. Maydonni o'lchash va mavjud rejalarni to'plash
		9. To'g'ri va aniq o'lchov asosida ishlash
		10. Ob'ektning barcha burchaklaridan va muhim detallaridan fotosurat va videolar olish

		11. Ma'lumotlarni tizimlashtirish va dastlabki tahlil
		12. Barcha to'plangan ma'lumotlarni professional hisobot shaklida tayyorlash
		13. Mijozga topshirish va keyingi loyihalash bosqichlari uchun asos yaratish
		Ko'nikmalar:
		Axborotning mohiyatini, uning manbalarining tarkibini va uni olish shartlarini aniqlash uchun landshaft arxitekturasida sohasidagi professional mazmunli ma'lumotlarni tahlil qilish.
		Zamonaviy tizim vositalaridan foydalaning sohada kasbiy faoliyatda kompyuter yordamida loyihalash va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari landshaft arxitekturasida.
		Loyihalash uchun texnik topshiriqlarni ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni olish uchun loyiha, me'yoriy-huquqiy, me'yoriy-texnik va ilmiy-tadqiqot hujjatlaridan foydalanish.
		Landshaft arxitekturasida obyekt uchun loyihalash-smeta hujjatlarini ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar va dastlabki ma'lumotlarni olish uchun manbalar tarkibi va shartlarini aniqlash bo'yicha muzokaralar olib borish.
		Landshaft-arxitektura konsepsiyasini ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish bo'yicha ishlarning natijalarini grafik tarzda rasmiylashtirish.
		Bilimlar:
		Zamonaviy qidirish, qayta ishlash texnologiyalari, professional ahamiyatga ega ma'lumotlarni saqlash va ulardan foydalanish
		Landshaft va arxitektura va qurilish dizaynida axborot olishning asosiy manbalari, jumladan, normativ, metodologik, ma'lumotnoma va mavhum manbalar
		Atrof-muhit, ijtimoiy, estetik, funktsional va texnologik, tarixiy, ergonomik va iqtisodiy talablarni o'z ichiga olgan turli xil landshaft arxitekturasida obyektlariga qo'yiladigan asosiy talablar turlari
		Landshaft arxitekturasida obyektning obyektiv sharoitlari bo'yicha ma'lumotlarni to'plash va qayta ishlashning asosiy vositalari va usullari
		Landshaft dizayni hududining ijtimoiy-madaniy, tarixiy sharoitlari bo'yicha ma'lumotlarni to'plash va qayta ishlash usullari, jumladan, kuzatish, so'rovnoma, intervyu va so'rovnomalar
		Landshaft-arxitektura konsepsiyasini ifodalashning asosiy usullari va usullari, jumladan, grafik, model, kompyuter va video modellashtirish, og'zaki
		Ob'ektni fotosuratga olish texnologiyasi, geodezik tadqiqot, mavjud tabiiy komponentlarni aniqlash va ko'chatlar

		inventarizatsiyasi, landshaft arxitekturasini obyektining iqlim, geologik xususiyatlari
		O'zbekiston Respublikasi qonunchiligining atrof-muhitni muhofaza qilish, arxitektura, shaharsozlik, yer tuzish, davlat kadastr ro'yxatiga olish sohasidagi va tegishli bilim sohalaridagi, shu jumladan obodonlashtirish va obodonlashtirish inshootlarini loyihalash sohasidagi talablari.
A1.02.5 Hududning landshaft tahlili bo'yicha alohida ish turlarini tayyorlash va bajarish		Mehnat harakatlari:
		1. Loyiha maydonining barcha tabiiy, ekologik va estetik xususiyatlarini chuqur o'rganish, tahlil qilish va kelajakdagi dizayn qarorlari uchun asos yaratish
		2. Topografik va geologik tahlil
		3. Relyef o'lchash: Nishablarni aniqlash (%), balandlik farqlarini o'lchash (GNSS qurilmalari yoki lazerli sath o'lchagichlar yordamida)
		4. Tuproq tahlili: Tuproq namunasini olish va laboratoriyada tahlil qilish (tarkibi, pH, organik modda, o'tlashtirish darajasi). Qo'lda: nam tuproqni mushtlab, quruq tuproqni siqib sinash
		5. Geologik tuzilma: Yer osti suvlari sathini, toshloqlik darajasini, eroziya xavfini aniqlash
		6. Chiqa-iriladigan Hujjat: Topografik xarita (konturlar chiziqlari bilan), Tuproq hisobot diagrammasi
		7. Hidrologik tahlil. Suv oqimi yo'nalishi: Yomg'ir va qor erigan suvlarining tabiiy oqish yo'llarini kuzatish va chizish
		8. Suv to'planish joylari: Loyihada suv to'planadigan (botqoqlashadigan) pasttekisliklarni belgilash
		9. Mavjud drenaj tizimi: Tabiiy va sun'iy drenajlarni, kanallarni tekshirish
		10. Iqlim va mikroiklim tahlili. Quyosh yo'nalishi va soyalanish, shamol yo'nalishi, harorat farqlari
		11. Ekologik va o'simliklik tahlili. Mavjud o'simliklarni inventarizatsiya qilish, yovvoyi tabiatni kuzatish, ekologik muhitni baholash
		12. Vizual va estetik tahlil: Go'zal manzaralar (View) aniqlash, yashirin keraksiz ko'rinishlar (Eyesore) aniqlash, kompozitsion tahlil
		13. Funktsional va ijtimoiy tahlil: harakat oqimlarini kuzatish, foydalanish nuqtalarini tahlil qilish, ovoz va hidni tahlil qilish
		Ko'nikmalar:
		Landshaft arxitekturasini, tabiatni boshqarish, shaharsozlik va tegishli bilim sohalarida professional ma'lumotlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, turli xil va shakllardagi ma'lumotlarni umumlashtirish va tizimlashtirish
		Landshaft dizayni sohasida zamonaviy avtomatlashtirish vositalaridan foydalangan holda tabiiy va geologik ma'lumotlarni tahlil qilish.

		Landshaft dizayni sohasida zamonaviy avtomatlashtirish vositalaridan foydalangan holda landshaft arxitekturasini obyektining hududining ijtimoiy, tarixiy, madaniy, me'moriy va shaharsozlik sharoitlari to'g'risidagi ma'lumotlarni tahlil qilish.
		Landshaft arxitekturasini obyektining hududidagi yerlarning huquqiy jihatlari va ko'chmas mulk obyektlari to'g'risidagi ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish uchun yer kadastrini sohasida zamonaviy avtomatlashtirish vositalarini qo'llash
		Bibliografik, arxiv va ikonografik manbalar bilan ishlash uchun vositalar va usullardan foydalanish.
		Landshaft dizayni va kompyuter modellashtirishning avtomatlashtirish vositalaridan foydalanish
		Loyiha-smeta hujjatlarini ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan landshaft ma'lumotlarini tahlil qilish natijalarini taqdim etish
		Bilimlar:
		Hududlarning landshaft tahlilini o'tkazish metodologiyasi.
		Hududlarning mintaqaviy va mahalliy iqlim, topografik, ekologik, muhandislik-geologik, gidrologik sharoitlari.
		Landshaft arxitekturasini obyektining hududining mintaqaviy va mahalliy tabiiy, ijtimoiy, tarixiy, madaniy, me'moriy va shaharsozlik kontekstlari
		Landshaft qurilish hududining ijtimoiy-madaniy sharoitlari to'g'risidagi ma'lumotlarni, jumladan, kuzatish, so'rovnoma, intervyu va so'rovnomalarni tahlil qilish metodologiyasi
		Landshaft qurilish obyektlarini loyihalashda qo'shimcha ma'lumotlarni to'plash uchun zarur bo'lgan bibliografik, arxiv va ikonografik manbalar bilan ishlash vositalari va usullari
		O'zbekiston Respublikasida yerlardan foydalanishning huquqiy jihatlari va yer qonunchiligining normativ-huquqiy hujjatlari.
		Yer osti va yer usti kommunikatsiyalarining tipologiyasi.
		Avtomatlashtirilgan axborot tizimlarini o'z ichiga olgan landshaft dizayni, arxitektura va shaharsozlik sohasidagi faoliyatni avtomatlashtirishning zamonaviy vositalari
	A1.03.5 Umumiy loyiha hujjatlarining bir qismi sifatida landshaft arxitekturasini loyihasining alohida elementlari va	Mehnat harakatlari:
		1. O'tloqli maydonlar va gazoni chizmalari: Zonalash, O't navini tanlash, Chizma tayyorlash, Kesma va tafsilotlar
		2. Ko'kalamzorlashtirish va Gulzorlar Dizayni: O'simliklar kompozitsiyasi, (Planting Plan), Ekish tafsilotlari
		3. Yog'och yoki tosh yo'llar va Plattformalarni loyihalash: Qoplamani tanlash, "Qattiq qoplamalar rejasi" (Hardscape Layout Plan) tuzish, Konstruktiv kesma chizish: "Yo'l kesmasi",

	parchalarini ishlab chiqish	4. Kichik arxitektura shakllari: Har bir MAF uchun individual eskizlar, Plan, ko'rinish, kesma, Materiallar va o'lchamlar ko'rsatilishi, Ishlab chiqarishga yo'naltirilgan chizma
		5. Yoritish tizimi loyihasi: "Yoritish rejasi" (Lighting Plan) tuzish, Texnik xususiyatlar, Elektr sxemasi va quvurlarni yotqizish
		6. Sug'orish tizimi loyihasi: "Avtomatik sug'orish rejasi" (Irrigation Plan) tuzish, Zonalash, Quvurlar diametri va materiali, Batafsil hisob-kitob
		7. Drenaj va suvni boshqarish: Yuzaki va chuqur drenaj sxemasi, "Yomg'ir suvlari boshqaruvi" (Stormwater Management Plan), Materiallar: Drenaj trubalari, geotekstil, shag'al to'ldirish o'lchamlari ko'rsatiladi
		Ko'nikmalar:
		Umumiy loyiha hujjatlarining bir qismi sifatida landshaft arxitekturasini loyihasining alohida elementlari va parchalarini ishlab chiqishda dizayn vazifalarining mazmunini tahlil qiling
		Landshaft arxitekturasini obyektining alohida elementlari va parchalarini ishlab chiqish uchun optimal usullar va vositalarni tanlang
		Landshaft arxitekturasini obyektining alohida elementlari va parchalari bo'yicha loyihalash ishlarini bajarish hajmlari va muddatlarini aniqlang.
		Arxitektura kontseptual loyihasi va dizayn topshirig'i bilan belgilangan funktsional, texnologik, ergonomik va estetik talablar kontekstida parchalar uchun landshaft yechimlarini tanlashni amalga oshiring va asoslang
		Loyiha-smeta hujjatlarining boshqa bo'limlari bo'yicha qarorlarga muvofiq ishlab chiqilayotgan landshaft arxitekturasini obyektining alohida elementlari va parchalarini o'zgartirishning maqbul variantlarini aniqlang
		Landshaft arxitekturasini obyektining alohida elementlari va parchalarining texnik va iqtisodiy ko'rsatkichlarini hisoblang
		Landshaft arxitekturasini obyekt va unda joylashgan obodonlashtirish elementlari hududining holatini baholang va inventarizatsiya ma'lumotlarini to'plang.
		Grafik dizayn va ish natijalarini taqdim etish uchun avtomatlashtirilgan landshaft dizayni va kompyuter modellashtirish vositalaridan foydalaning.
		Bilimlar:
		Turli xil landshaft arxitekturasini obyektlari uchun ijtimoiy, funktsional-texnologik, ekologik, ergonomik, estetik va iqtisodiy talablar
		Landshaft dizaynining asosiy vositalari va metodologiyasi.
		Landshaft arxitekturasini obyektlarida muallif konsepsiyasini amalga oshirishning ijodiy usullari
		Landshaft arxitekturasini obyektlarini loyihalashda me'moriy kompozitsiya asoslari va vizual idrok naqshlari.

		Landshaft arxitekturası obyektlari uchun strukturaviy yechimlar, landshaft va bog' hamda park qurish texnologiyasi
		Landshaft arxitekturası obyektlarini qurishda va bog' hamda park qurishda ishlatiladigan qurilish materiallari va texnologiyalari, mahsulotlari va inshootlari, ularning texnik, texnologik, estetik va ekspluatatsion xususiyatlari
		Landshaft arxitekturası obyektlari va bog' hamda park qurishda ishlatiladigan rejalashtirish, o'rnatish va ekish ishlarining asosiy texnologiyalari.
		Dendrologiya, botanika asoslari, landshaft arxitekturası obyektlariga texnik xizmat ko'rsatish va ularga xizmat ko'rsatish texnologiyasi.
		Landshaft arxitekturası obyektlarini qurish uchun ajratilgan hududlarning tuproqshunosligi va gidrogeologiyasi asoslari.
		Landshaft-me'moriy niyatni ifodalash vositasi sifatida tasvirlash, vizualizatsiya qilish, modellashtirish va kompyuter yordamida loyihalashning asosiy usullari, jumladan, grafik, modellashtirish, kompyuter, og'zaki va video
		Landshaft arxitekturası obyektlarini va bog' hamda park qurilishini amalga oshirishda dizayn, kompyuter modellashtirish va chizmalar va modellar yaratish uchun asosiy dasturiy ta'minot paketlari.
	A1.04.5 Loyiha-smeta hujjatlarini grafik va matnli loyihalash	Mehnat harakatlari:
		1. Loyihani amalga oshirish, narxini hisoblash va pudratchiga topshirish uchun barcha zarur grafik va matnli hujjatlarni tayyorlash
		2. Grafik hujjatlarni yakuniy tayyorlash va tozalash: Barcha chizma va diagrammalarni yakuniy ko'rinishga keltirish
		3. Grafik hujjatlar paketini tuzish (Graphic Documentation Package)
		4. Quruvchi uchun kerak bo'ladigan barcha chizmalarni to'liq to'plamga aylantirish
		5. Matnli hujjatlarni (Spetsifikatsiyalar) tayyorlash: Har bir ish turi va material uchun texnik talablar va miqdorni yozma ravishda bayon qilish
		6. Smeta hujjatlarini tuzish (Bill of Quantities - BOQ)
		7. Yakuniy paketni mijozga taqdim qilish va izohlash
		Ko'nikmalar:
		Landshaft arxitekturası loyihalari uchun loyiha-smeta hujjatlarini tayyorlash muddatlarini aniqlash va belgilash
		Ishlab chiqilgan loyihalar uchun matnli materiallar va tushuntirish yozuvlarini, shu jumladan landshaft, me'moriy, badiiy va hajmli-fazoviy yechimlarning tavsiflari va asoslarini tayyorlash.
		Ishlab chiqilgan loyihalar uchun grafik materiallarni, jumladan, chizmalar, istiqbolli ko'rinishlar, rejalar, kesimlar, tugunlar, tafsilotlar, tushuntirishlar.

		Landshaft arxitekturası obyektı hududı va unda joylashgan obodonlashtırish elementlari bo'yicha holatni baholash va inventarizatsiya ma'lumotlarini to'plash
		Loyihadan oldingi tadqiqotlar davomida olingan ma'lumotlarni kontseptual landshaft loyihasining asosida yotgan funktsional, rejalashtırish, hajmli-fazoviy, badiiy, stilistik va dizayn yechimlarining tavsifi va asoslanishini tayyorlash uchun qo'llash
		Landshaft arxitekturası obyektlari maydonini tasvirlash va modellashtırishning optimal shakllari va usullarini tanlash va qo'llash
		Loyihaning landshaft arxitekturası obyektlari bo'limi uchun ishchi va tayyor hujjatlarni, shu jumladan ishchi chizmalarning asosiy to'plamlarini va ularga ilova qilingan hujjatlarni tayyorlash
		Loyihaning landshaft arxitekturası obyektlari bo'limi uchun ishchi hujjatlarni tayyorlashning to'liqligi va sifatining ishchi hujjatlar to'plamlarining tarkibi, mazmuni va tayyorlanishiga oid normativtexnik va normativ-uslubiy hujjatlar talablariga muvofiqligini aniqlash.
		Bilimlar:
		Landshaft arxitekturası ob'ektini qurish uchun ishchi hujjatlar to'plamlarining tarkibi, mazmuni va dizayniga oid normativ-texnik va normativ-uslubiy hujjatlar va qoidalar talablari
		Landshaft arxitekturası ob'ektini qurish uchun loyiha-smeta hujjatlarini ekspertizadan o'tkazish tartibiga oid qonunchilik va normativ-huquqiy hujjatlar talablari
		Landshaft arxitekturası ob'ektini qurish uchun loyiha hujjatlariga qo'shimchalar va o'zgartırishlar kiritish tartibiga oid normativ-huquqiy hujjatlar, normativ-texnik va normativ-uslubiy hujjatlar talablari
		Landshaft arxitekturası ob'ektini loyihalashda ishlatiladigan rastr va vektor tasvirlarining zamonaviy faoliyatni avtomatlashtırish vositalari va kompyuter grafik muharrirlari
		Landshaft arxitekturası ob'ektini loyihalash va amalga oshırish jarayonida zarur bo'lgan professional, shaxsiy va ishbilarmonlik muloqot usullari va vositalari.
	Mas'uliyat va mustaqillik:	Biriktirilgan xodimlar harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik
		O'quv yoki kasbiy faoliyat sohasidagi mehnat jarayonlarini mustaqil boshqarish va nazorat qilish, shuningdek, biriktirilgan xodimlar mehnatini tekshırish va rivojlantırish
A2.5 Loyiha hujjatlarini ishlab chiqish,	A2.01.5 Loyihadan oldingi tayyorgarlik ta'minot uchun ma'lumotlar	Mehnat harakatlari:
		1. Mijozga loyihadan oldingi bosqichda, loyihalash jarayonida yoki amalga oshırish davrida professional maslahat, ekspertiza va texnik yordam ko'rsatish
		2. Loyihadan oldingi konsalting va strategik rejalashtırish

landshaft arxitekturasini ob'ektlarini qurish va saqlash, ularni rekonstruksiya qilish va qayta tiklash bo'yicha kompleks ishlarni bajarish	landshaft arxitekturasini dizayni va loyihalarni amalga oshirish bo'yicha ekspert konsalting xizmatlari	3. "Feasibility Study" (Ijro Imkoniyatini O'rganish) yoki "Master Plan" (Bosh Reja) tayyorlash
		4. Loyihalash jarayonidagi ekspertiza va maslahat
		5. Pudratchilarni tanlash va shartnomalashtirishda yordam: Mijozga pudratchi (quruvchi) tanlashda yordam berish
		6. Qurilishni nazorat qilish (Construction Observation) va maslahat
		7. Loyiha yakunlanishi va "Qurilishdan keyingi" xizmatlar
		Ko'nikmalar:
		Loyihadan oldingi tadqiqotlar natijasida olingan landschaft qurilish hududining ob'ektiv sharoitlari, shu jumladan uchastkaning iqlim va muhandislik-geologik sharoitlari haqidagi ma'lumotlarni tahlil qilish
		Loyihadan oldingi tadqiqotlar natijasida olingan landschaft qurilish hududining tabiiy, ijtimoiy-madaniy va tarixiy-me'moriy sharoitlari haqidagi ma'lumotlarni tahlil qilish
		Loyihadan oldingi tadqiqotlarni, shu jumladan tarixshunoslik va madaniy tadqiqotlarni, shuningdek, landschaft qurilish hududining tabiiy xususiyatlarini tahlil qilishni o'tkazish
		Loyihadan oldingi tadqiqotlar natijasida olingan, loyihalashtirilayotgan inshootga funksional jihatdan o'xshash landschaft inshootlari va bog' va park ansambllari haqidagi ma'lumotlarni tahlil qilish
		Landshaft me'moriy konsepsiyasini ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish bo'yicha ish natijalarini rasmiylashtirish uchun professional kompyuter dasturlarini qo'llash.
		Landshaft-me'moriy konseptual loyiha asosidagi funktsional rejalashtirish, hajmli-fazoviy, badiiy, stilistik va zarur muhandislik yechimlari uchun tavsiflar va asoslarni tayyorlash.
		Loyihadan oldingi tadqiqot hisobotlarini tayyorlash uchun landschaft dizaynini avtomatlashtirish va kompyuter modellashtirish vositalaridan foydalanish.
		Bilimlar:
		Landshaft qurilishining turli xil obyektlariga qo'yiladigan asosiy talablar turlari: ijtimoiy, estetik, funktsional va texnologik, ergonomik va iqtisodiy.
		Landshaft arxitektura dizaynidagi asosiy axborot manbalari: me'yoriy, uslubiy, ma'lumotnoma va abstrakt.
		Landshaft qurilish maydonchasining ob'ektiv sharoitlari to'g'risida ma'lumotlarni to'plash va qayta ishlash vositalari va usullari, jumladan, o'lchovlar, fotosuratga olish, hududning umumiy rejasini tuzish, mavjud tabiiy komponentlarni tahlil qilish, asosiy asosni grafik yozuv
		Landshaft qurilish maydonining ijtimoiy-madaniy sharoitlari to'g'risida ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish usullari, jumladan, kuzatish, so'rovnoma, intervyu va so'rovnomalar

		Tuproqshunoslik, gidrologiya, dendrologiya va shahar ekologiyasi asoslari
		Mintaqaviy va mahalliy badiiy, madaniy va etnografik an'analar.
		Loyihadan oldingi tadqiqotlarni o'tkazish turlari va usullari, jumladan, tarixshunoslik va madaniy tadqiqotlar
		Bibliografik va ikonografik manbalar bilan ishlash vositalari va usullari.
		Landshaft arxitektura dizayni vositalari va usullari.
		Me'moriy kompozitsiya asoslari va vizual idrok naqshlari.
		Ochiq maydonlarni (landshaftlarni) tasvirlash va tashkil qilish usullari
		Landshaft meymorchiligi konsepsiyalarini ifodalash usullari, jumladan, grafik, model, kompyuter modelashtirish, og'zaki va video.
		Landshaft meymorlari, hududlarni landschaft tashkil etish sohasidagi mutaxassislar, shuningdek, professional madaniyatga ega bolmagan shaxslar tomonidan landschaft meymorchiligi konseptual loyihasini taqdim etishning turli shakllarini idrok etish xususiyatlari
		Landshaft meymorchiligi dizaynini avtomatlashtirish va kompyuter modelashtirishning asosiy vositalari.
	A2.02.5 Hududning landshaft dizaynini tashkil etish bo'yicha kontseptual dizaynni ishlab chiqishni ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. To'plangan barcha ma'lumotlarni (mijoz talablari, yer tahlili, SWOT) bir joyga keltirib, loyiha asosiy yo'nalishini belgilash
		2. Makonni zonaga ajratish (Bubble Diagram va Zoning)
		3. Aylanish va harakat oqimini loyihalash (Circulation)
		4. Asosiy dizayn elementlarini va "Fokal Nuqtalarni" joylashtirish
		5. Kontseptual vizualizatsiya va mavzu yaratish
		6. Kontseptsiyani mijozga tushunarli qilish uchun badiiy tasvirlar yaratish
		7. Kontseptual dizayn hujjatini yakunlash va taqdimot tayyorlash
		8. Barcha g'oyalarni bitta professional hujjatda jamlash
		Ko'nikmalar:
		Dizayn vazifalarining mazmunini tahlil qiling, ularni hal qilish usullari va vositalarini tanlang.
		Landshaft me'moriy yechimini ishlab chiqish uchun optimal usullar va vositalarni tanlang.
		Landshaft obyektlarini loyihalash bo'yicha ishlarni bajarish hajmi va muddatlarini aniqlang
		Murakkab landschaft inshootlari va katta bog' va park ansambllarini ishlab chiqish uchun qonunchilik, me'yoriy-huquqiy hujjatlar va landschaft me'moriy dizayni bo'yicha me'yoriy-texnik hujjatlar talablarini qo'llash.

	Arxitektura va kosmik rejalashtirish yechimlarini ishlab chiqishda landshaft muhitini modellashtirish va uyg'unlashtirish usullaridan foydalanish.
	Loyiha hujjatlarining boshqa bo'limlaridagi yechimlar bilan muvofiq ravishda ishlab chiqilgan landshaft yechimlarini o'zgartirishning maqbul variantlarini aniqlash
	Landshaft qurilishi loyihasi uchun arxitektura va kosmik rejalashtirish yechimlarining texnik va iqtisodiy ko'rsatkichlarini hisoblash
	Landshaft qurilishi loyihasi uchun arxitektura va kosmik rejalashtirish yechimlarini asoslang va ular uchun texnik va iqtisodiy asoslarni taqdim eting
	Loyiha uchun dizayn hujjatlari va taqdimot materiallarini tayyorlash uchun avtomatlashtirilgan landshaft me'moriy dizayni va kompyuter modellashtirish vositalaridan foydalaning.
	Bilimlar:
	Qonunchiligi va me'yoriy-huquqiy hujjatlar, landshaft arxitekturasi dizayni sohasidagi va unga aloqador sohalardagi, shu jumladan obodonlashtirish va landshaft dizayni sohasidagi me'yoriy-texnik va me'yoriy-uslubiy hujjatlar talablari.
	Landshaft arxitekturasi dizayni bo'yicha xalqaro me'yoriy-texnik hujjatlar talablari va ularni qo'llash xususiyatlari
	Turli xil landshaft qurilishi obyektlari uchun ijtimoiy, funktsional va texnologik, ergonomik, estetik, ekologik va iqtisodiy talablar.
	Landshaft arxitekturasi dizaynining asosiy vositalari va usullari
	Muallifning landshaft arxitekturasi badiiyligini targ'ib qilishning ijodiy usullari
	Me'moriy kompozitsiya asoslari, landshaft muhitini vizual idrok etishning funktsional tamoyillari va naqshlari
	Tuproqshunoslik, gidrologiya, dendrologiya va shahar ekologiyasi asoslari.
	Landshaft qurilishi obyektlarining hajmli- fazoviy, ekologik, strukturaviy, muhandislik yechimlari va ekspluatatsion sifatlari o'rtasidagi bog'liqlik
	Landshaft qurilishi obyekti uchun strukturaviy yechimlarni hisoblash va loyihalash asoslar
	Landshaft arxitekturasi obyektining ekologik sifatlarini loyihalash tamoyillari.
	Asosiy qurilish materiallari, mahsulotlari va Landshaft arxitekturasi obyektlarini loyihalashda ishlatiladigan inshootlar, ularning texnik, texnologik, estetik va ekspluatatsion xususiyatlari.

		Landshaft arxitekturası obyektlarini yaratishda qo'llaniladigan qurilishmontaj ishlari uchun asosiy texnologiyalar.
		Sun'iy landshaftlarni tasvirlash va modellashtirish usullari.
		Landshaft dizayni yechimlarini ifodalashning asosiy usullari, jumladan, grafik, model, kompyuter, og'zaki, video
		Landshaft arxitekturası obyektlarini loyihalash va qurishda loyiha yechimlarining texnik va iqtisodiy hisob-kitoblarini o'tkazish usullari.
		Landshaft arxitekturası obyektlari uchun loyiha yechimlarining texnik va iqtisodiy hisob-kitoblarini o'tkazishda hisobga olinadigan texnik va iqtisodiy ko'rsatkichlarning tarkibi
		Landshaft arxitekturası obyektlari uchun loyiha yechimlarini muvofiqlashtirish tartibi uchun Qozog'iston Respublikasi qonunchiligi va normativ-huquqiy hujjatlar, normativ-texnik va normativ-uslubiy hujjatlar talablari
		Landshaft arxitekturası loyihalarini ishlab chiqishda loyihalash ishlarini bajarish hajmlari va muddatlarini hisoblash uchun kalendar tarmoq rejalashtirish usullari, normalar va usullar.
		Avtomatlashtirilgan loyihalash usullari, loyihalash uchun asosiy dasturiy ta'minot paketlari, kompyuter modellashtirish, loyihalashtirilgan landshaft arxitekturası obyektlarining chizmalari va modellarini yaratish.
	A2.03.5 Landshaft arxitekturası loyihalari uchun loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun loyihadan oldingi tadqiqotlarni o'tkazish va ma'lumotlarni tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan barcha ma'lumotlarni to'plash, tahlil qilish va tizimli ravishda hujjatlashtirish
		2. Dastlabki mijoz uchrashuvi va "dizayn dasturini" tuzish (design program)
		3. Geodezik va topografik ma'lumotlarni to'plash
		4. Iqlim va Mikroiklimni O'rganish
		5. Tuproq va Gidrologik Tadqiqot
		6. Mavjud o'simliklar va ekologik tadqiqot
		7. Vizual, ovoz va madaniy tahlil
		8. Barcha ma'lumotlarni tizimlashtirish va "Site Analysis" hujjatini tuzish
		9. "Maydon Tahlili Diagrammalari" (Site Analysis Diagrams) chizish
		10. Ma'lumotlar bazasini yaratish
		Ko'nikmalar:
		Dastlabki ma'lumotlar turlari va hajmlari, landshaft qurilishi loyihasini loyihalash uchun topshiriqdan olingan ma'lumotlar va landshaft arxitekturası loyihalari uchun loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun topshiriqdan olingan ma'lumotlar bo'yicha belgilangan talablarga muvofiqligini aniqlash

		Dastlabki ma'lumotlar, landshaft qurilishi loyahasini loyihalash uchun topshiriqdan olingan ma'lumotlar va landshaft arxitekturasini loyihalari uchun loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun topshiriqdan olingan ma'lumotlar sifatini tahlil qilish.
		Landshaft arxitekturasini loyihalari uchun loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun qo'shimcha ma'lumotlarni to'plash vositalari va usullarini aniqlash.
		Dastlabki ruxsatnoma hujjatlari asosida loyiha hujjatlarining landshaft bo'limini ishlab chiqish uchun qo'shimcha ma'lumotlar to'planishini kuzatish.
		Landshaft arxitekturasini loyihalari uchun loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish uchun qo'shimcha tadqiqotlar va muhandislik tadqiqotlarining tarkibi va hajmini aniqlash
		Texnik topshiriqlarni tayyorlash va qo'shimcha tadqiqotlar va muhandislik tadqiqotlari natijalarini qabul qilish
		Shunga o'xshash landshaft qurilishi loyihalarini loyihalash, qurish va ulardan foydalanish tajribasini tahlil qilish
		Landshaft qurilishi loyahasini loyihalash uchun topshiriqlar ishlab chiqish va dastlabki ruxsatnoma hujjatlari asosida loyiha hujjatlari bo'limini ishlab chiqish.
		Bilimlar:
		Landshaft qurilishi obyektlarining asosiy turlari uchun texnik va texnologik talablar, shu jumladan loyihalashtirilayotgan landshaft qurilishi obyektining funktsional maqsadi va landshaft qurilishi maydonchasining xususiyatlari bilan belgilanadigan talablar
		Landshaft arxitektura dizaynida ma'lumot olishning asosiy manbalari va tahlil qilish usullari, shu jumladan ma'lumotnoma, metodologik va referat
		Manzarali o'simliklarning o'sishi va rivojlanishi uchun optimal tuproq-gidrologik sharoitlarni ta'minlaydigan tuproqshunoslik, agrokimyo, gidrologiya va shahar ekologiyasi asoslari.
		Landshaft arxitekturasini obyektini loyihalash bo'yicha tadqiqotlar o'tkazish turlari va usullari.
		Landshaft arxitekturasini obyektini loyihalash uchun dastlabki ma'lumotlarni tayyorlash jarayonida qo'shimcha tadqiqotlar o'tkazish va natijalarini taqdim etish tartibi uchun normativ va metodologik hujjatlar talablari.
		Tashkilot uchun qonunchilik va normativ-huquqiy hujjatlar, normativ-texnik va normativ-me'yoriy hujjatlar talablari, landshaft dizayni sohasida muhandislik tadqiqotlari uchun hisobot materiallarini o'tkazish va taqdim etish tartibi
		Landshaft qurilishida loyihalash ishlari uchun bazaviy narxlar ma'lumotnomalaridan (to'plamlaridan) foydalanishni o'z ichiga olgan usullarni o'z ichiga olgan loyiha hujjatlarini ishlab chiqish narxini aniqlashning asosiy usullari

		Kalendar tarmog'ini rejalashtirish usullari, tadqiqot ishlari va muhandislik tadqiqotlari uchun hajmlar va muddatlarni hisoblash standartlari va usullari.
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Biriktirilgan xodimlar harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik
		2. O'quv yoki kasbiy faoliyat sohasidagi mehnat jarayonlarini mustaqil boshqarish va nazorat qilish, shuningdek, biriktirilgan xodimlar mehnatini tekshirish va rivojlantirish
Texnik va/yoki texnologik talab		-

Kasbning nomi	Bogʻbon (Oʻsimlik (daraxt, buta) larga shakl beruvchi)	
Mashgʻulot nomining kodi	61131001	
TMR boʻyicha malaka darajasi	2	
Malakani baholashga qoʻyiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etilmaydi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qoʻyiladigan talablar	Taʼlim darajasi tayanch oʻrta taʼlim boʻlganda 1 yillik amaliy tajriba talab etiladi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qoʻyilgan talablar:	-	
Taʼlim darajasiga qoʻyilgan talablar	1) umumiy oʻrta taʼlim 2) tayanch oʻrta taʼlim + ish joyida qisqa muddatli oʻqitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba	
Norasmiy va informal taʼlim bilan bogʻliqligi	Taʼlim darajasi tayanch oʻrta taʼlim boʻlganda ish joyida qisqa muddatli oʻqitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslarda taʼlim olgan boʻlishi talab etiladi.	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi	-	
Kasbning boshqa mumkin boʻlgan nomlari	61131006 Koʻkalamzorlashtiruvchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR boʻyicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	34320004 Landshaft dizayneri

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.2 Yetishtirish, parvarish qilish va foydalanish	B1.01.2 Tuproqni tayyorlash va gul o'simliklarini yetishtirish uchun urug'lik materiallari	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Ekishdan oldin tuproqning asosiy xususiyatlarini aniqlash
		2. Tuproqni qattiq (kesek) holatdan chiqarish va unga kislorod kirishini ta'minlash
		3. Tuproqning tarkibini yaxshilash va unumdorligini oshirish
		4. O'simlik talabiga mos tuproq pH darajasini yaratish
		5. Ekish uchun toza va tekis yuzani tayyorlash
		6. Ekish uchun eng yaxshi sifatli urug' yoki ko'chatlarni tanlash
		7. Urug' va ko'chatlarni ekishga tayyorlash
		8. Urug' yoki ko'chatlarni to'g'ri chuqurlik va oralikda ekish
		9. Yangi ekilgan urug' va ko'chatlarni muhofaza qilish
		10. Tuproq namligi, harorati va ozuqa moddalari darajasini real vaqtda o'lchash
		11. Qurg'oqchilikka, issiqqa yoki sovuqqa chidamli yangi navlarni tanlash
		Ko'nikmalar:
		Tuproq tahlili natijalarini baholang.
		Tuproq tuzilishini aniqlash usullarini qo'llang.
		Tuproqni deoksidlash yoki ishqoriylashtirish usullaridan foydalaning.
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalaning
		Manzarali o'simliklar urug'larini qanday yig'ish va quritishni biling
		Urug'larni maydalash va tozalashni bilish
		Sanoat ma'lumotnomalari va ma'lumotlar bazalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Tuproq tarkibi va xususiyatlari
		Tuproq tarkibi va tuzilishini yaxshilash usullari.
		O'g'itlarning turlari va xususiyatlari
		Kompost ishlab chiqarish texnologiyalari.
		Qishloq xo'jaligi ishlari uchun mehnat xavfsizligi talablari.
		Respublikada foydalanishga ruxsat berilgan pestitsidlar va agrokimyoviy moddalar ro'yxati
		Manzarali gullar turlari.
		Urug' va mevalarning pishishi turlari va belgilari
		Urug'larni maxsus qayta ishlash texnologiyalari.
	B1.02.2	Mehnat harakatlari:

	Manzarali gullar, daraxtlar va butalarni yetishtirish va ularga g'amxo'rlik qilish	1. Har bir o'simlik turiga mos joy va tuproq sharoiti yaratish
		2. O'simlikni yangi joyiga o'tkazish
		3. Sug'orishni ioshqarish
		4. O'g'itlash va oziqlantirish
		5. O'simlikni sog'lomlashtirish
		6. O'simlikning chiroyli shaklini saqlash va yangi o'sishni rag'batlantirish
		7. Muntazam monitoring va tashxislash
		8. Muammolarni erta aniqlash
		9. Birinchi navbatda biologik va mexanik usullar, faqat zarurat bo'lganda kimyoviy usullarni qo'llash
		10. Tuproqni himoya qilish
		Ko'nikmalar:
		Gul o'simliklarining urug'larini tayyorlash, piyozchalar va karamlarni saralash texnikasini bilish
		Manzarali o'simliklarni terish va kesish texnikasini bilish.
		Piyozsimon o'simliklarni majburlash texnikasini bilish.
		Daraxtlar va butalarning ko'chatlari va qalamchalarini o'stirish texnikasini bilish
		Yashil qalamchalar va ekish vaqtini rejalashtirish
		Yosh daraxtlar va butalarning tojini kesish va shakllantirish texnikasini bilish
		Sanoat ma'lumotnomalari va ma'lumotlar bazalaridan foydalanish.
		Bilimlar:
		Ekin ekish, ko'chat ekish jadvali.
		Manzarali o'simliklarni vegetativ va generativ ko'paytirish usullari
		Urug'larni stratifikatsiya qilish usullari va muddatlari
		Manzarali o'simliklarni vegetativ ko'paytirish texnologiyalarini tushunish
		Yog'ochli, yog'ochli va butali o'simliklar urug'larini ekish turlari, usullari va sxemalari.
		Qalamchalarni yig'ib olish texnologiyalari va muddatlari
		O'g'itlar va o'simliklarni oziqlantirish texnologiyalari
		Mulchalash turlari va xususiyatlari
		Yosh daraxtlar va butalarning tojlarini kesish va shakllantirish texnologiyalari

		Respublikasi hududida foydalanishga ruxsat berilgan pestitsidlar va agrokimyoviy moddalar ro'yxati
	B1.03.2 Manzarali gullar, daraxtlar va butalarni noqulay ob-havo sharoitlari, zararkunandalar va kasalliklardan himoya qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Noqulay ob-havo sharoitlaridan himoya
		2. Issiq va quyosh kuydirishidan himoya
		3. Sovuq va muzlashdan himoya
		4. Kuchli yomg'ir, bo'ron va momaqaldiroqdan himoya
		5. Qurg'oqchilikdan himoya
		6. Zararkunandalardan himoya (Integrated Pest Management - Ipm)
		7. Mexanik va fizik usulla, biologik usullar, kimyoviy usullar
		8. Kasalliklardan himoya: Qo'zg'atuvchisini aniqlash, Madaniy usullar (Cultural Practices), Kimyoviy va biologik davolash
		9. Genetik jihatdan o'zgartirilgan (GMO) yoki an'anaviy usulda yetishtirilgan kasallikka chidamli navlar
		10. Tuproqdagi foydali bakteriyalar va zamburug'larni o'stirish, ular tabiiy himoya vazifasini o'taydi
		Ko'nikmalar:
		Oddiy meteorologik asboblardan foydalanish
		Shikastlangan, o'lik o'simlik qismlarini aniqlash
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		Sanoat ma'lumotnomalari va ma'lumotlar bazalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Manzarali o'simliklarni noqulay va xavfli ob-havo sharoitlaridan himoya qilish usullari
		O'simlik kasalliklari va zararkunandalarining oldini olish va ularga qarshi kurashish texnologiyalari
		Zararli, yonuvchan va portlovchi kimyoviy moddalar bilan ishlashda xavfsizlik qoidalarini
		Qishloq xo'jaligi ishlari uchun mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik talablari.
	B1.04.2 Maysazor va gulzorlarni barpo etish hamda manzarali daraxt, butalar ekish	Mehnat harakatlari:
		1. Yangi maysazor yaratish
		2. Mavjud maysazorni parvarish qilish
		3. Gulzor yaratish va ekish
		4. Gulzorni shakllantirish va parvarish
		5. Manzarali daraxtlar ni shakllantirish
		6. Yosh daraxtlarni shakllantirish (Training)
		7. Katta daraxtlarni kesish va saqlash

		8. Manzarali butalar ni shakllantirish
		9. Tabiiy va "Yovvoyi" shakllarga qaytish
		10. Ekologik parvarish ya'ni iqlimga mos parvarishlash
		Ko'nikmalar:
		O't aralashmalarini tanlang va tayyorlang.
		Urug'ni o'simlik aralashmasi bilan qoplaganda uni o'rang.
		Chizma bo'yicha manzarali o'simliklar ekish texnikasini o'zlashtiring.
		Bilimlar:
		Maysazor o'rnatish texnologiyalari
		Maysazor o'tlarining turlari, maysa aralashmasi variantlari.
		Manzarali o'simliklarning mavsumiy, morfologik xususiyatlari.
		Manzarali o'simliklardan murakkab kompozitsiyalar yaratish texnologiyalari.
		Manzarali o'simliklarning ekish tezligi, ekish zichligi
		Manzarali o'simliklarning tashqi xususiyatlari.
		Daraxtlar, butalar turlari, ularning xususiyatlari va xususiyatlari.
		Qishloq xo'jaligi ishlarini bajarishda mehnat xavfsizligi talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	O'z harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik
		Nazorat ostida standart va oddiy vazifalarni bajarish
Texnik va/yoki texnologik talab		-

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1 Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

№	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	Mehnat va kasb standartlari boshqarmasi boshlig'i	Qarshiyev Laziz Nuritdinovich
2.	Kompetensiyalarni rivojlantirish va malakani baholash boshqarmasi boshlig'i	Maxamatxo'jayev Toir Faxriddin o'g'li
3.	O'zbekiston ish beruvchilari Konfederatsiyasi ijrochi direktori	Margishvili Eka Sergeyevna
4.	Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi huzuridagi Milliy texnik malakani baholash va malaka oshirish markazi direktori	Dusheboyev Faxriddin Mamatkulovich
5.	O'zbekiston sartaroshlar assotsiatsiyasi raisi	Farxat Shamuratov
6.	"AKFA ALUMINIUM" mas'uliyati cheklangan jamiyati raisining kadrlar va ma'muriy ishlar bo'yicha o'rinbosari	Sattarov Yashnar Askarovich
7.	"BMB HOLDING" boshqaruv kompaniyasi bosh direktorning kadrlar, axborot-tahlil, rejim va ichki xavfsizlik masalalari bo'yicha o'rinbosari	Abdullayev Marufjan Mannapovich
8.	"WORLDSKILLS UZBEKISTAN" assotsiatsiyasi boshqaruv raisi o'rinbosari	Xushmurodov Dadaxon Raimovich
9.	"EMAN" xususiy korxonasi (DAFNA) bosh menejeri	Alikperov Vagif Kamalovich
10.	"MOHIR USTA TRAINING" mas'uliyati cheklangan jamiyati direktori	Atabayev Ravshan Maratovich
11.	"AESTHETICS BEAUTY" kompaniyasi direktori	Gulnara Rasulova Djaxangirovna
12.	"FLOWERS GARDEN" mas'uliyati cheklangan jamiyati bosh floristi	Madjitova Yulduz
13.	"LABOUR SYSTEMS" mas'uliyati cheklangan jamiyati Laboratoriya mudiri	Feofanov Vladimir Nikolayevich
14.	Samarqand shahri kasbiy ko'nikmalar markazi direktori	Pardayev Dilshod Subonqulovich
	Kambag'allik va mehnat bozori tadqiqotlari instituti direktori	Karimov Dilshodjon Sabirdjanovich

	Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va muvofiqlashtirish bo'limi bosh mutaxassisi, <i>Kengash kotibi</i>	Ismoilov Sobir Xolikberdi o'g'li
--	---	----------------------------------